

TIMUTEU Hutarieca Mieme Xapayari Papuru Que Mütinü'airi

Vaürisica

¹ Ne Papuru Cürisitu Qesusi nü'arieya necanihücütüni müpaü mütinaquecü Cacaüyari, müpaü mutayücü meripai quename tucari xuaveni Cürisitu Qesusisie tiviyacacu.

² Nemanivaüritüaca Timuteu pemünenive nemümasinaqui'erie. Cacaüyari müta'uquiyari, Cürisitu Qesusi mütati'aitüvame, xüca 'aixüa mete'u'iyarini 'ahesie mieme, xüca memasinenimayaca, xüca memasipitüaca 'a'iyarisie pemüca'uximatüariecacü.

Que mütheçüatani Cürisitu hepäüsita

³ Mücü Cacaüyari nepayexeiya ne'iyari 'itiyacacu, ne'uquiyarimata que memüteheyexeyacai. Mücü pamüpariyusi necanipitüaca nemasiha'erivatü necatihayevatü tucariçü tucariçü quepaucua nemünenenevie.

⁴ Yuheyemecü nepümasiheuxeiyamücü nemasiha'erivatü que pemütiutasuacacai pe'ahiverietü. Xüca nemasixeiyaque, nepünetemaviecaqueyu yemecü.

⁵ 'Ahepäüsita niuqui nepü'atüiyarie yuri que pemüti'erie yacü pecaticuxatatü. Müpaü yuri tiuta'erieca meri 'apucatei 'acusi Ruhira, 'avarusita 'Eunisi. Yuri nepüti'erie 'ecüta vahepäü yuri pemüti'eriecü.

6 'Ayumieme nepümati'eritüaniqueyu pemücaratütümaiyanicü, pe'atatuatü yaquetineyuriene ni Cacaüyari que matiupitüa 'ahesie ne'utimecu. 7 Cacaüyari que mütatiumi, pücatasi'upitüa ta'iyarisie temümmamacacü, masi 'iyari pütasi'umi mütürücaüye püta, tasipitüatü temütetacanaqui'eriecacü temüseseyenicü. 8 'Ayumieme 'uxa'atüni varie pepüca'ateviyani petihecüatatü Tati'aitüvame hepaüsita, pepücanesiteviyani ne, sepa nemanutahüiya hesüana nemümiemecü. Niuqui 'aixüa manuyünesie mieme masi quetineucüne 'ecüta, Cacaüyari masitürücariyacacu. 9 Mücü canihücütüni que mü'ane mütasi'utavicueisitüa, mütasi'uta'ini temüpasiecacü hesiena miemecü. Tita temüteyuriecäi tame, mücücü 'asipücatiuyuri, masi müpaü mütiyuvaüriyacaicü yücümana, 'aixüa mütiuca'iyaricü, 'ayumieme püta'utavicueisitüa. Müpaü tiniuca'iyaricaitüni tahesie mieme tucari caxuavecacu cuxi, tasiha'erivatü Cürisitu Qesusisie que temüteviyaniquecaicü. 10 Hicürixüa masiücütü nayani 'aixüa que mütiuca'iyari, munuacü tasivicueisitüvame Cürisitu Qesusi. Mücü que mütiuyuri, taheyemecü temücacui'inicü yatiniuyurieni. Tiniutahecüatani que temüte'ayeyuyurini que temücatetipüne. Müpaü catinimasiücünü niuqui 'aixüa manuyüne cuxasivacacu.

11 Ne nepucayeri mücü niuqui hepaüsita nemüticuxatanicü, nü'ari nuivarite tiva'üquitüvame nemayanicü. 12 Müpaü nemü'anecü, 'ayumieme 'ipaü nepü'itüariexime hicüpaü, peru nepücaneteviya nemimatecü que mü'anesie

yuri nemütiuta'erie. Yuri necatini'erieca mücü müyüvecü mi'üviyanicü tita münetyeturi 'iya tucari mexi ca'aye'ave.

¹³ Para pemimaicacü niuqui müseüye que mütivaiyacü, tita pemütü'eni yaneticuxatacacu quenexeyani 'a'inüaritüme, yuri peti'erietü peti'acanaqui'erietü Cürisitu Qesusisie tiviyatü que mütiyüveni. ¹⁴ Quene'üviyani tita 'aixüa müti'ane temüteyeturiarie, 'Iyari Mütiyupata tahesie müyeca masipareviecacu.

¹⁵ Müpaü que pemütimate, yunaitü 'Asiya cuieyarisie miemete mepünesi'ucu'eirie, Piqueru Herumuquenexi hipatüta. ¹⁶ Ti'aitame xüca vanenimayaca 'Unesipuru que quiecatari. Mücü müixa pünesi'uxipitüa, pücanesiteviyacai sepa nemanutahüiyacai, ¹⁷ masi Xumasie 'uyeicatü püyumexütüacai nesicuvaunetü, pünesi'utaxei. ¹⁸ Ti'aitame xüca 'ipitüaca münenimayasiecacü 'iya tucari 'aye'ayu Ti'aitame que mütixeyani. Naime que mütivapareviecai 'Epesusie heyeicatü, 'ecü 'aixüa 'anemecü yapepütimate.

2

Cuya 'aixüa mütiuca'iyaripaü yüanetü Qesusi Cürisitusie mieme que mütiyumieneni

¹ Mericüte nenive quenetürücaüyeni Cürisitu Qesusi yamatipitüacacu 'aixüa mütiuca'iyaricü. ² Tita pemütü'enie neticuxatacacu tehecüatamete yumüireme vahüxie, mücü quenivayeturieni teüteri yamemütecahu, mümeta memüyüvavenicü müpaü memütevatü'üquitüanicü hipameta.

³ Quetineucuiue 'ecüta pe'amienetü Cürisitu Quesusisie mieme, cuya 'aixüa mütiuca'iyaripaü peyüanetü. ⁴ Que mü'ane mücuya pücayuviyanüa yu'uximayasica cuvevienetü yücümana, masi ninaqui'aritäamücüni que mü'ane mitahüavixü cuya mayanicü. ⁵ Que mü'ane parecu münausame, sepa mürayu'ivaxü nausaricü, neuyeveca 'inüari manuyünepaü mütananausanicü muma manutiquesiyarienicü mürayu'ivaxücü. ⁶ Mücü meta, que mü'ane mü'esame müti'uximaya, caneuyeveca mücü meri mütipitüarienicü tita mütitixuavere. ⁷ Yaquetini'acühüaveni que nemaine mücü hepaüsita. Ti'aitame pümasipitüaca pemütimaivenicü naine hepaüsita.

⁸ Quena'erivani Quesusi Cürisitu. Mücü müquite vasata nanucuquetüarieni, Ravirisie niyeyani. Müpaü paine niuqui 'aixüa manuyüne que nemüticuxata ne. ⁹ Müpaü nemüticuxatacü 'axa nepü'itüariexime, 'asita nepanutahüiya 'axa tiyuruvamepaü. Peru Cacaüyari niuquieya tixaü püca'anutahüiva. ¹⁰ 'Ayumieme ne naine nepütiunevi memanayexeyarie vahesie miemecü, mümeta memaye'axüanicü memütavicueisitüarienicü Cürisitu Quesusisie meteviyatü, müpaü memütepitüariencacü meta yuheyemecü visi me'ananetü memacü necü.

¹¹ Mücü niuqui yuricü paine,
Xüca hamatüana te'ucuini
Hamatüanata tepayeyuyurini.

¹² Xüca tete'uca'enivani
Hamatüanata tepüte'aitametetüni.
Xüca tetacu'imavani
Quename teca'imate te'utiyuatü,

Mücürita püyucu'imavani
 Quename catasimate 'utaitü.

¹³ Xüca tetehayevani yatetecahutü

Mücü yaticamietü 'apuve cayupatatü.

Pücayüve yamütiyurienenicü que mücatiuca'iyari.

Ti'uximayatame mümasiücü que müti'inüasie

¹⁴ Mücü hepaüsita quetiniva'eritüaca, queni-
 vahüritüaca Cacaüyari hüxie memücayucuitüvenicü
 niuqui hepaüsita. Müpaü tiyurienetü 'asipücaüni
 'aixüa mü'aneü, püvaca'unaxüani memü'enana
 xEICÜA.

¹⁵ Quene'amexütüaca Cacaüyari
 hüxie pemümasiücünicü que pemüti'inüasie,
 ti'uximayatamepaü peyüanetü mücaheuyevese
 müyuteviyanicü 'aixüa müti'uximayacü,
 heiseriemecü peti'üquitatü niuqui yuri
 maine hepaüsita.

¹⁶ Yacü xEICÜA que
 memütecuxata mecate'ayexeiyatü, mücü
 hepaüsita quene'acuerivayurieca. Müpaü
 metecuxatatü masi yemecü Cacaüyari
 metümayiatü mepayuyetitüaximeni xEICÜA.

¹⁷ Vanuqui püyemie püniyapaü. Müpaü
 mepü'anene Himeneu Piretu.

¹⁸ Müme müpaü
 memüyüa xaüsie meneucuyunüani tita yuri
 müraine hepaüsita, müpaü memütiyuanecü
 quename 'ari te'anucu'ui. Hipame mepüvamuina
 'aixüa mü'aneü yuri memücate'eriecacü.

¹⁹ Sepasü müpaü memüteyurie, Cacaüyari
 yutesariya caniutavevieni qui tutuicame. 'Apuve
 se'itü 'uxaya masiücücacu müpaü manuyüne,
 Ti'aitame püvamate yuteüterima, 'ipaü meta
 manuyüne, Yunaitü memehüave Ti'aitame

mequeyucuerivayurieca tita mücatiheiserie
hepaüsita.

²⁰ Qui 'amüevata huru pürata xacürüteyari
puxuave, peru cüye haxu xacürüteyari puxuaveta.
Hipatü visi mü'anecü pü'ayumieme, hipatüta
'axa mü'anecü pü'ayumieme. ²¹ Mericüsü
xüca 'uyu'itieni müpaü memü'anene vahesie
mücativiyanicü, xacü visi mü'anecü mü'ayumieme
payani pasietü, 'aixüa tinaqui'erivatü cusiyari
quepaucua meiyehüva, ha'arisietü 'aixüa
mütiyurienenicü naimecü sepa que mütitita.

²² Quene'ata'una pemücati'acahive'eriecacü
memühehecua vahepaü. Müpaü püta
quetine'amexütüaca, heiseriemecü
yapemüticamienicü, que pemaine
yapemütiyurienenicü, pemüti'acanaqui'eriecacü.
Müme memehüave Ti'aitame va'iyari
'itiyatücaicacu, müme vahamatü 'axeicüa
yaxequeteneyurieca 'aixüa xemüteyuxeiyanicü.
²³ Memücatemaivave niuqui que memütexüatüa
'asimecatemaitü, mücü quenexani'erieca
müpaü petimaitü, niuqui metixüatüame
mepüyutacuini xEICÜA. ²⁴ Caneuyeveca que
mü'ane Ti'aitamesie mieme müti'uximayatame
mücayumienenicü, masi que müvayuriene yunaime
carima 'asimücatiyurienenicü, müti'üquitavenicü,
minevienicü tita 'axa müti'ane, ²⁵ 'iyarieya 'aixüa
'anecacu müvatiheiseriyanicü müme memeye'unie.
Tietüsü Cacaüyari vapidüaca memütehayeivanicü
que memüteyuriecai, tita yuri müraime
memütehetimanicü, ²⁶ memanutahütüarienicü
memütavicuenicü Cauyumarie viniyarieyasie

cümana memuviyarie yamemütecahunicü que mütinaque 'iya.

3

Teüteri que memüte'u'iyarini taparirümecacu

¹ 'Ipaü quetinemaica, tucari taparirümecacu 'ana cuanivemecü mepüyüaca. ² Teüteri yuhesie mieme mepütenaqui'erieca xeicüa, tumini mepühive'erieca, mepüyuxeümacani, mepüyuxani'erieca, mepüvaseviximani hipame 'axa me'utiyuatü vahepaüsita, mepücava'enieni yu'uquiyarima, pamüpariyusi mepüca'ipitüani xeime, 'axa mepü'aneneni, ³ mepücayunaqui'erieca, mepücayuhaxüapitüaca, mepüyuniuquimani, mepücateyu'aitüaca, mepayu'eririyani, mepihecani tita 'aixüa müti'ane, ⁴ mepüvayetuani hipame, mepüyuxünani, mepühüsierietücani, mepinaqui'erieca tita mütivanaque peru mepüca'inaqui'erieca Cacaüyari. ⁵ Cacaüyari mayexeyapaü mepütējuhecüaca, peru mepüyuhecüatani catürücaüyeme memü'eriecü tita memüte'ayexeyia.

Ta'aurie quenavesi müya memü'anene vahesüa pemüca'uyeicanicü. ⁶ Hipatü müme teüteri vaquita meneutahaqueni 'avie meteva'irüviyaque 'ucaravesixi 'asimemücatemate, müme mevaru'iniecu va'ica mahetecü 'axa que memüteyuriecäi, memeuhapanietücacü naime metehive'erietü. ⁷ 'Ucaravesixi müpaü memü'anene yuheyemecü mepütēju'üquitüatüve peru hasuacu mepücayüvave memeitimanicü tita yuri müraine. ⁸ Yaxeicüa Canesi Camüpüresi

que memüteheye'uniecai Muisexi, 'imeta meneye'unieca tita yuri müraine. 'Icü teüteri mecanitipünirümeni que memüteyumate. Mepüxani'eriva yuri que memüte'erie, masi yuri memücate'eriecü. ⁹ Perusü masi vaücavamecü 'asimepücateyüvaveni. 'Asimemücatematecü memasiücütü mecanacünicuni yunaima vahüxie, meripai miemetexi memütemasiücücaipau 'ana.

Papuru Timuteu que mütiuhürütüa

¹⁰ 'Ecü püta peniveiyani ne'inüari tita nemüti'üquitasie petiviyatü, que nemütücuyeica yapetiyurienetü, que nemütiyuriemücü, que yanemüticamie, que nemüreuterive netiuca'enivatü, que nemütinecanaqui'erie, que nemütiuca'eniva, ¹¹ que nemütiuevyarie, que nemütiucuinixü nai que nemu'itüarie 'Anutiyuquiyasie 'Icuniyusie Risitürasie. Sepa que nemütiucuinixü ne'uveyarietü, Ti'aitame caneniutavicueisitüani naimecü. ¹² Siere menitaveiyariexüacuni yunaitü memüyuvaüriya Cacaüyari me'ayexeyatü memü'uvanicü Cürisitu Qesusisie meteviyatü. ¹³ Teüteri 'axa memüteyuricu memüteyucamana masi vaüca 'axa me'ananetü mepacünirümeni mete'irümatü mete'irüviyarietü meta.

¹⁴ Peru 'ecü titasie pemüti'a'üquitüa tita pemüretima mütiyuricü, mücüsie petiviyatü quene'ahayevani. Pepüvamate quehate müpaü memate'üquitüacacu müpaü pemüretima, ¹⁵ müpaü pepütimate nunusiyaripai pemütimaicaicü que maine 'utüarica xapayari müpasie. Mücü püyüve petimaiveme mümasi'ayeitüanicü

pemütavieisütüarienicü yuri peti'erietü, müpaü que mütiyüve Cürisitu Qesusisie tiviyatü. ¹⁶ Naitü 'utüarica xapayarisie müre'uxa Cacaüyari 'inetüacu, mücü peuyevese müti'üquitanicü mütatierivanicü mütahaiseriyarienicü ti'üquitüarietü mayanicü quepaü heiseriemecü yamüticamieni. ¹⁷ Mücü 'utüaricacü Cacaüyari teviyari paye'ani püha'arisieca 'aixüa mütiyurienicü naimecü sepa que mütitita.

4

Niuqui quenecuxatani

¹ Cacaüyari hüxie, Cürisitu Qesusi hüxie que mü'ane 'isücametütü müvatahüaveni memayeyuyuri müquite yunaima, mücü munuaximecü ti'aitametütü, müpaü nematinihüritüaca. ² Niuqui quenecuxatani. Mücücü quene'ayumiemetüni penaquierivatü pecanaquierivatü. Quenivarutati'a quenivacu'imaiyani quenivatuicani. Naimecü 'equetineutevini petiuca'enivatü, naimecü quetine'üquitani. ³ Tucari naye'amücü quepaucua memüca'inevieca 'üquisica müseüye, masi que mütivanaque mepüvaxexeürivani te'üquitamete, vanacate varusicuaquivacacu. ⁴ Ta'aurie mepaxürieni meca'i'eniecutü tita yuri müraine. Xaüsie mepeucuyunüani yü'üxasisie memüteviyanicü. ⁵ 'Ecüsü naimecü quene'amaica. Quetineucanevieca sepa 'axa pemü'itüariene. Quetine'uximayaca peticuxatatü niuqui 'aixüa manuyü necü. 'Ahüritüarica quenaye'atüa yemecü.

6 Neri mavari nepayeitüariexime. Tucari canahuraniri nemüyemiecü. 7 'Aixüa 'anemecü nenetatuatü nepünemienecai. Que nemütinausanecai nepeta'a. Nepücatiuhayevaxü yaneticamietü. 8 Hicü nepe'usiyarie muma nemümarivacü heiseriemecü yanemüticatüacü. Ti'aitame 'isücame canihücütüni heiseriemecü yamüticamie. Mücü müpaü pünetipitüani 'iya tucari 'aye'ayu. Ne xeücüame müpaü pücanetipitüani, masi yunaitü memünaqui'a münuaximecü müpaü pütivapitüani müme.

Que müti'aitüa

9 Quene'amexüitüaca cuitü nehesüa pemünuanicü. 10 Remaxi pünesi'ucu'eirie cuiepa timieme tinaqui'erietü. Tesarunicapaitü neyani. Cüreseniti Carasiya cuieyarisie petüa, Titu Tarümasiyasiepaitü retüa. 11 Rucaxi yuxaüta nehamatü puyeica. Quenavitüqui Maricuxi, 'a'utüma quene'atüa. Mücü 'aixüa pü'ane münesipareviecacü. 12 Tiqicu nepenü'a 'Epesupaitü. 13 Mücü 'ücarü Türuhasisie nemeicu'eirie Carüpusüa quenahuri pemamiecü. Xapate quenahuri navi müraye'utüca masi.

14 Herecanituru tepüa vevivame 'axa pünesi'uyuri vaücava. Ti'aitame 'epürepinirieni müpaü 'axa münesi'uyuricü. 15 'Ecüta quene'acuerivayurieca hepaüsitana. Yemecü peye'uniecai taniuqui.

16 Nehesie mieme ne'utaniucacacu meri miemecü, ni xevitü neheima püca'utanua. Yunaitü mepünesi'ucu'eirie. Mericüte xüca vahesie catiuhüiyani mücücü. 17 Ti'aitame masi ne'aurie

puvecai nesitürücarıyatü 'icü xasicaya yemecü mücuxaxasivanicü yaneticuxatacacu, yunaitü nuivarite memi'enienicü. Neputavicueisitüarie maye pücanesi'utacuai. ¹⁸ Ti'aitame pünesitavicueisitüani sepa que memüteyurie 'axa menesiyuriecutü. 'Asineca'itüarievecacu pünesi'aye'atüani haque müre'aita muyuavisie, mana nemaye'anicü. Hepaüsitana 'aixüa queticuxaxasivani yuheyemecü. 'Icü niuqui canise'ini.

Que mütiavaruvaüritüa, 'aixüa que mutayü 'aixüa memü'itüarienicü

¹⁹ Quenivavaüritüaca Pürisira 'Aquiramame, 'Unesipuru quie quiecatari meta. ²⁰ 'Erasitu mana peyuhayevaxü Curinitusie. Türupimu nepecu'eirie Miretusie ticuyecacu. ²¹ Quene'amexütüaca pemünüanicü ca'uhaütücacu cuxi. 'Eupuruxi Purenisi Rinu Cürauriya yunaitü ta'ivama mepümasivaüritüa.

²² Ti'aitame 'a'iyari xüca masiteütani. 'Aixüa xüca tiuca'iyarini xehesie mieme.

**Cacaüyari niuquieya xapayari türatu hecuame
hepaüsita tati'aitüvame tasivicueisitüvame
Qesusi Cürisitu mi'atüa
New Testament in Huichol (MX:hch:Huichol)
El Nuevo Testamento de nuestro señor y salvador
Jesucristo**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huichol

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huichol [hch], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Huichol

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

79690d81-fd4b-51b4-a3a6-712e0fddaca3